

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

NOVEMBER 2011

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V1

PUNTE: 80

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 14 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit DRIE afdelings:

AFDELING A	Leesbegrip	(30)
AFDELING B	Opsomming	(10)
AFDELING C	Taal	(40)
2. Lees ALLE instruksies versigtig deur.
3. Beantwoord AL die vrae.
4. Begin elke afdeling op 'n NUWE bladsy.
5. Trek 'n streep dwarsoor die bladsy na elke afdeling.
6. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
7. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
8. Skenk veral aandag aan spelling en sinskonstruksie.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A KYK- EN LEESBEGRIP**VRAAG 1 KOERANTARTIKEL**

Lees die onderstaande koerantartikel en beantwoord die vrae wat volg.

‘MXit-wêreld’ maak kinders maklike teikens vir selfoonrowers.

1. Port Elizabeth: Selfoondiewe het skoolleerders, veral in die woonbuurte Algoapark en Gelvandale, in hul visier.
2. Verlede week is vyf voorvalle van selfoondiefstal hier gerapporteer. Volgens kapt. Johan Rheeder, ’n polisiewoordvoerder, is selfoondiewe veral op die uitkyk vir leerders wat in ’n “MXit-wêreld” vasgevang is.
3. “Met ander woorde, kinders raak al hoe meer sagte teikens omdat hulle altyd op hul selfone besig is met MXit en nie kyk wat om hulle aangaan nie. ’n Grypdief lê ’n kind voor en sodra hy ’n kans kry, oorrompel hy die slagoffer en steel sy selfoon.” het Rheeder gesê. Hy het gesê kinders dra oorfone, luister na musiek en speel selfoonspeletjies terwyl hulle iewers heen stap.
4. “Die selfoon is sigbaar in die openbaar en daarom word kinders maklik aangeval.” Rheeder het verder gesê dat daar ’n massiewe mark vir tweedehandse selfone is. Volgens mnr. Edmund van Vuuren, skoolhoof van die Hoërskool Hillside, is van sy leerders op Maandag gedwing tot in ’n taxi, waar hulle van hul besittings gestroop is. “Die skurke was juis op soek na selfone en geld.” Van Vuuren het bygevoeg ouers moet ook die skuld kry “omdat hulle vir hul kinders die duurste en modernste selfone koop”.
5. Die skoolhoof van Hoërskool Bertram in Chatty, mnr. Fred Mathews, het gesê: “Selfone moet by skole verbied word. Leerders wat in uniform rondloop met ’n selfoon in die hand trek mos meer aandag, want die oortreder kan sien die kind gaan nog skool toe en dit maak hom ’n maklike teiken.”
6. “As ons skoolkinders teen selfoondiewe wil beskerm, moet ons hulle bewus maak van hoe hulle “sagte teikens” vir selfoondiewe word. Hulle moet ten alle tye op hulle hoede wees en nie in hulle selfoonwêreld verlore raak nie. Ouers moet ook ’n rol speel in die veiligheid van hul kinders.” het ’n polisiewoordvoerder, meneer Johan van Zyl, van Port Elizabeth gesê.
7. Meneer van Zyl het verder bygevoeg dat alle selfoonmaatskappye gesteelde selfone op ’n swartlys moet plaas en dit blokkeer, sodat dit nie weer verkoop kan word nie. Dié stappe was baie suksesvol oorsee. As dit hier gedoen word, sal daar geen “besigheid” vir selfoondiewe wees nie en die stryd teen selfoondiefstal sal definitief iets van die verlede wees.

[Verwerk en aangepas uit: *Die Burger*, 17 September 2010]

WOORDEBOEKGEBRUIK

- grypdief.** Dief wat iets/sy buit gryp en probeer weghardloop; goudief.
Eng.: pickpocket, snatch-and-grab thief.
- oorrompel, ww.** Verrassend aanval; onverwags oorval. Eng.: surprise, catch unawares.
- verbied, ww.** Beveel om na te laat, nie te doen nie: iemand verbied om iets te doen.
Eng.: prohibit, forbid, ban.

VRAE

- 1.1 Watter antwoord voltooi die volgende sin KORREK?
Skryf net die vraagnommer en die korrekte letter (A – D) neer.
- “in hul visier” (paragraaf 1) beteken dat selfoondiewe ...
- A die leerders by hul huise in Algoapark en Gelvandale besoek en beroof.
B skoolleerders in Algoapark en Gelvandale dophou.
C gesteelde selfone aan skoolleerders verkoop.
D weet dat skoolleerders selfone dra. (1)
- 1.2 Hoekom is selfoondiewe op die uitkyk vir leerders wat in die “MXit-wêreld” vasgevang is? (1)
- 1.3 Haal TWEE AGTEREENVOLGENDE WOORDE aan (par. 3) wat wys dat dit maklik is om die kinders van hulle selfone te beroof. (1)
- 1.4 Watter ander aktiwiteit op ’n selfoon, behalwe MX-it, trek leerders se aandag af dat hulle nie kyk wat om hulle aangaan nie. (1)
- 1.5 Die leerders (par. 4) was in die taxi toe hulle beroof is.
- 1.5.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 1.5.2 Haal EEN WOORD aan om jou antwoord in VRAAG 1.5.1 te bewys. (1)
- 1.6 Volgens mnr. Van Vuuren, hoekom moet ouers ook verantwoordelikheid vir hierdie tipe misdade aanvaar? (1)
- 1.7 Hoekom is leerders wat in uniform rondloop met ’n selfoon in die hand makliker om te beroof as iemand anders? (1)
- 1.8 Wat is die “selfoonwêreld” (par. 6) waaroor mnr. Van Zyl praat? (1)
- 1.9 Noem TWEE stappe wat selfoonmaatskappye moet neem om selfoondiefstal te bekamp. (2)
- 1.10 Meneer Van Zyl sê as hierdie stappe gedoen word (par. 7), sal daar geen besigheid vir selfoondiewe wees nie.
- 1.10.1 Is hierdie opmerking van meneer Van Zyl ’n FEIT of ’n MENING? (1)
- 1.10.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.10.1. (1)

VRAAG 2 ADVERTENSIE

Lees die volgende advertensie uit *Rapport* en beantwoord dan die vrae wat daarop gebaseer is.

COMPUTICKET TRAVEL	
Ongelooflike vakansie-aanbiedinge	
PAKKET VAN DIE WEEK!	
2 NAGTE IN... DURBAN	
****PROTEA HOTEL UMHLANGA	SLEGS R2599!!! P/P WAT DEEL UIT KPST
Bederf jouself by hierdie gesinshotel binne loopafstand van die Umhlanga strande en 10 minute ry na Durban.	
SLUIT IN: *Retoervlugte vanaf KPST na Durban. *Lughawebelasting. *2 Dae Avis-motorhuur. *2 Nagte akkommodasie. *Ontbyt daagliks.	
BONUS: *2 kinders jonger as 12 wat met 2 volwassenes deel, bly gratis (betaal vir vlugte en lughawebelasting) *uShaka World-kombokaartjie (Wet 'n Wild & Sea World)	
GELDIG TOT 30 SEP. '11	
GEEN LEE BELOFTES. VINNIG. MAKLIK. GERIEFLIK.	
VIR INLIGTING EN BESPREKINGS SMS <u>QUOTE</u> EN DIE VERWYSINGSNOMMER NA 39133 EN ONS SKAKEL TERUG! STANDAARD TARIEWE GELD.	
Skakel ons 0861 915 4000 <u>www.computickettravel.com</u>	

[Verwerk uit: *Rapport*, 25 Junie 2011]

VRAE

- 2.1 Met watter woorde probeer die adverteerder die leser se aandag te trek? (1)
- 2.2 Hoe weet jy dat die Protea Hotel Umhlanga 'n goeie gehalte diens lewer? (1)
- 2.3 Haal EEN WOORD aan wat sê as jy in die see wil swem, hoef jy nie ver te bestuur nie. (1)

- 2.4 Watter antwoord voltooi die volgende sin KORREK?
Skryf net die vraagnommer en die korrekte letter (A – D) neer.
- “gesinshotel” beteken dat ...
- A net gesinne in die hotel kan bly.
 - B alle gesinne ’n afslag sal kry.
 - C alle lede van die gesin ’n lekker tyd hier sal kan hê.
 - D gesinne self hulle eie kos moet kook. (1)
- 2.5 Van watter lughawe vertrek hierdie vlug? (1)
- 2.6 ’n Mens hoef nie vir alle etes te betaal nie.
- 2.6.1 Skryf slegs JA of NEE as jou antwoord. (1)
 - 2.6.2 Gee ’n rede vir jou antwoord in VRAAG 2.6.1. (1)
- 2.7 As jou twee boeties wat jonger as 12 jaar oud is, saam met jou pa op hierdie vakansie gaan, hoef hulle nie vir hulle verblyf te betaal nie.
- 2.7.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
 - 2.7.2 Gee ’n rede vir jou antwoord in VRAAG 2.7.1. (1)
- 2.8 Hoekom sal jy Computicket Travel nie by die webadres, www.computickettravel.com op die internet kry nie? (1)
- [10]**

VRAAG 3 BRIEF AAN DIE PERS

Lees die volgende leser se brief uit Volksblad en beantwoord dan die vrae wat daarop gebaseer is.

Kry skoolhoofde jammer

1. Twee bydraes in *Volksblad* van 3 September: Dis redes vir geweld in skole op bl. 2 en “Hamoerabi” se brief op bl.6, dwing my om ook ’n eiertjie te lê . . .
2. Almal is nou siek en sat oor die geweld in skole, maar almal mis die punt: Die geweld is nie in skole nie, dis in ons gemeenskap! Dit vind net in skooltyd plaas, want dis ’n gerieflike plek om gevegte te hou– almal is mos teenwoordig.
3. Ek kry elke keer die arme skoolhoof jammer wat moet probeer verduidelik hoekom Jannie vir Piet geslaan het nadat Piet by Jannie se meisie, Saterdagand by die plaaslike drinkplek in die dorp, aangelê het. Ek dink al die lesers sal saamstem dat dit eintlik Jannie, Piet en Jannie se ouers is wat moet probeer verduidelik.
4. Bitter min gevegte tussen kinders breek in skooltyd uit oor iets wat die skool, of sy onderwysers of die skoolhoof gedoen het: “. . . Piet, ek slaan jou nou omdat Meneer afgekondig het die rugbyoefen is vanmiddag om vieruur!”
5. Tog is dit die skool wie se naam in die koerant genoem word! Die ouers kom elke keer skotvry. Die skool moet vigs-voorligting doen, die skool moet dwelmtoetse toepas, die skool moet die leerders deursoek vir gevaarlike wapens, ens., ens. Wat doen die ouers?

Brendon Ricardo Hendricks

Amalinda

[Brief verwerk en aangepas uit: *Volksblad*, 8 September 2009]

VRAE

- 3.1 Watter antwoord voltooi die volgende sin KORREK?
Skryf net die vraagnommer en die korrekte letter (A – D) neer.

“om (ook) ’n eiertjie te lê”, (par. 1) beteken om...

 A iets oor die saak te sê.
 B die probleem op te los.
 C met iemand saam te stem.
 D nie saam te stem nie. (1)
- 3.2 Watter punt (par. 2) mis almal? (1)
- 3.3 Volgens die brieffskrywer, hoekom vind leerders die skool as ’n ideale plek om gevegte te hou? (1)
- 3.4 Sê IN JOU EIE WOORDE hoekom die brieffskrywer skoolhoofde jammer kry? (1)

- 3.5 Volgens paragraaf 5 watter onregverdigheid vind plaas? (1)
- 3.6 Hoekom noem die briefskrywer alles wat die skool vir leerders moet doen (par 5)? (1)
- 3.7 As geweld/gevegte tussen leerders buite die skool begin het (soos in par. 3),
hoef die skool niks daaroor te doen nie.
- 3.7.1 Stem jy saam met hierdie stelling? Skryf net JA of NEE.
- 3.7.2 Motiveer jou antwoord in VRAAG 3.7.1. (1)
- [7]**

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B OPSOMMING**VRAAG 4 Wenke vir leerders vir die eksamen**

- Som die wenke vir leerders vir die eksamen in SEWE sinne op.
- Skryf die wenke in volsinne neer.
- Skryf die sinne puntsgewys onder mekaar neer.
- Laat 'n reël tussen die sinne oop.
- Jou opsomming mag nie langer as 70 woorde wees nie.
- Dui die KORREKTE GETAL woorde aan die einde van die opsomming aan.

WENKE VIR LEERDERS VIR DIE EKSAMEN

Die woord “eksamentyd” laat jaarliks leerders oor die hele land hulle harte vashou. Jy is in graad 11 en jy sukkel altyd met jou voorbereiding vir die eksamen en jy weet as jy vanjaar slaag, gaan volgende jaar die belangrikste jaar van jou skoolloopbaan wees. Moenie bekommerd oor jou voorbereiding raak nie, hier is 'n paar wenke wat jou sal help. Dis nie te laat nie.

'n Studierooster is die belangrikste item vir jou voorbereiding. Stel 'n studierooster op wat jou oorgenoeg tyd gee om jou aantekeninge, vorige eksamenvraestelle en hersieningsoefeninge deur te werk. Dis belangrik dat jy ook vir jouself rustyd gee, anders brand jy uit nog voor die eksamen begin het.

Dissiplineer jouself teenoor webtuistes soos You Tube of Facebook. Spandeer nie meer as 'n halfuur per dag hiervoor nie en werk dit by jou rooster in. Dis maklik wanneer jy aanlyn is om heeltemal van jou eksamen te vergeet en voor jy weet, het jy 'n uur of meer gemors.

Baie koerante publiseer hierdie tyd van die jaar nuttige bylaes. Kyk in die koerante vir studiegidses en vorige eksamenvraestelle.

As jou beste vriendin met haar kêrel uitgemaak het of dit klink asof iemand 'n interessante gesprek in die kombuis voer, moenie dat dit jou aandag aftrek nie. Fokus. Wanneer die eksamen eers verby is, sal jy baie tyd vir gewone dinge hê. Druk watter in jou ore en skakel jou selfoon af.

Dis aanloklik om wegneemetes te kry, maar jou brein en liggaam het ordentlike voeding nodig, wanneer jy studeer. Eet ordentlik. Eet baie vars vrugte en groente. Probeer om elke dag 'n bietjie oefening te kry – gaan stap of spring tou. As jy buite kan oefen, is dit nog beter.

Studeer in 'n gerieflike omgewing wat nie te warm of bedompig is nie. Hou die venster oop vir vars lug.

Neem 'n bottel water saam na die eksamenlokaal as jy mag. Water sal jou help kalmeer en jou gehidreerd hou. As dit nie toegelaat word nie, drink voor die eksamen water – en gaan ook badkamer toe.

Teken minstens tien “lui agts” met jou vinger op die lessenaar voor jy begin skryf. 'n Lui agt is 'n agt wat op sy sy lê. Glo dit as jy wil, hierdie welbekende Brain Gym-oefening sal jou beter laat fokus.

As jy volgende jaar in matriek hierdie wenke in gedagte hou en toepas, is jy op pad na sukses en veel beter matriekuitslae.

[Verwerk en bygewerk uit: *Huisgenoot*, 11 Oktober 2010]

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C TAAL

VRAAG 5 SPOTPRENT

Die taalvrae wat volg, is op die strokiesprentjie hieronder gebaseer.

[Spotprent uit: *Rapport*, 4 Mei 2011]

5.1 Skryf die sin oor in die indirekte rede.

Pa sê aan Elsa: "Jy moet my die taal leer."

(3)

5.2 Gee die verkleinwoord van die vetgedrukte woord.

Pa skryf iets in sy **boek**.

(1)

5.3 Gee die korrekte vorm van die woord tussen hakies.

Dit is 'n baie (winderig) dag.

(1)

- 5.4 Watter antwoord voltooi die sin korrek.
Skryf die vraagnommer en die korrekte letter (A – D) neer.
“gesinshotel” beteken dat ...

Die kat se oë is so groot soos ...

A borde.
B pierings.
C koppies.
D balle. (1)
- 5.5 Skryf die sin oor in die direkte rede.

Pa sê aan Elsa dat sy hom met die boodskap moet help. (2)
- 5.6 Begin met die voegwoord “omdat” en verbind die twee sinne.

Pa wil ’n boodskap stuur. Elsa moet hom help. (2)
- 5.7 Skryf die sin oor in die verlede tyd.

Die kat staan en kyk na Elsa. (1)
- 5.8 Skryf die sin oor in die ontkenende vorm.

Pa skryf iets in sy boek. (1)
- 5.9 Skryf die sin oor in die toekomstige tyd.

Pa stuur ’n boodskap aan iemand. (1)
- 5.10 Gee ’n sinoniem van die vetgedrukte woord.

Pa stuur **onmiddellik** ’n boodskap. (1)
- 5.11 Gee die meervoud van die woord tussen hakies.

Die (boodskap) is belangrik. (1)
- 5.12 Skryf die KORREKTE vorm van die deelwoord tussen hakies.

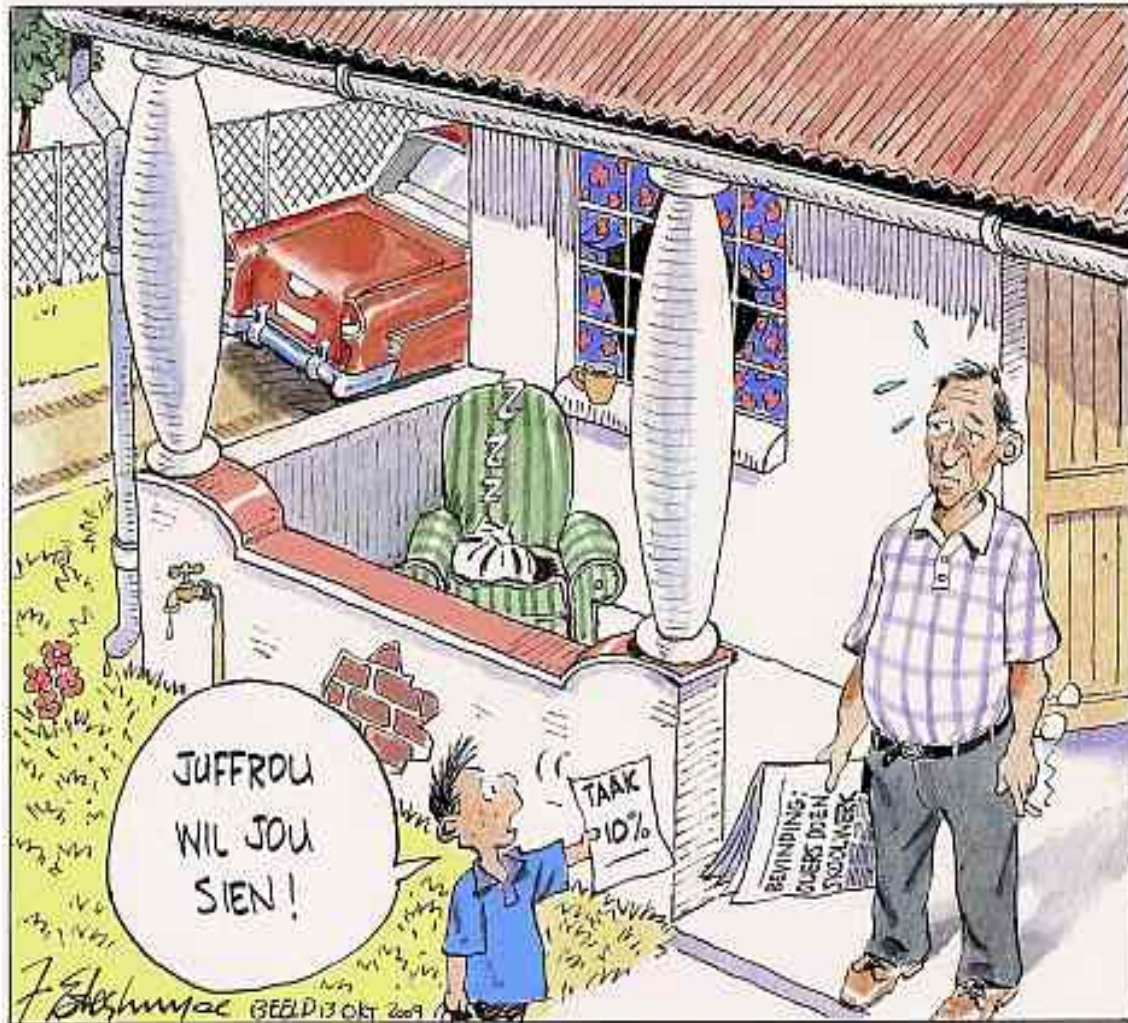
Teen die muur is ’n (raam) prentjie. (1)
- 5.13 Verander die stelsin in ’n vraagsin. Die vetgedrukte woord is die antwoord.

Elsa help Pa met sy boodskap. (1)
- 5.14 Gee die teenoorgestelde/antoniem van die woord tussen hakies.

Pa se tas is (vol). (1)

VRAAG 6 STROKIESPRENT

Die taalvrae wat volg, is op die strokiesprentjie hieronder gebaseer.

[Spotprent uit: *Beeld*, 13 Oktober 2009]

6.1 Skryf die sin oor in die indirekte rede.

Die onderwyseres vra vir Pietie: "Hoekom het jy so sleg gevaar?"

(2)

6.2 Skryf die KORREKTE vorm van die deelwoord tussen hakies.

Water is deur die (lek) kraan gemors.

(1)

6.3 Gee die vergrotende trap van die vetgedrukte woord.

Pa sê dat hy **goed** in die volgende taak sal doen.

(1)

6.4 Skryf die sin oor en vervang die vetgedrukte woord met die voegwoord "angesien".

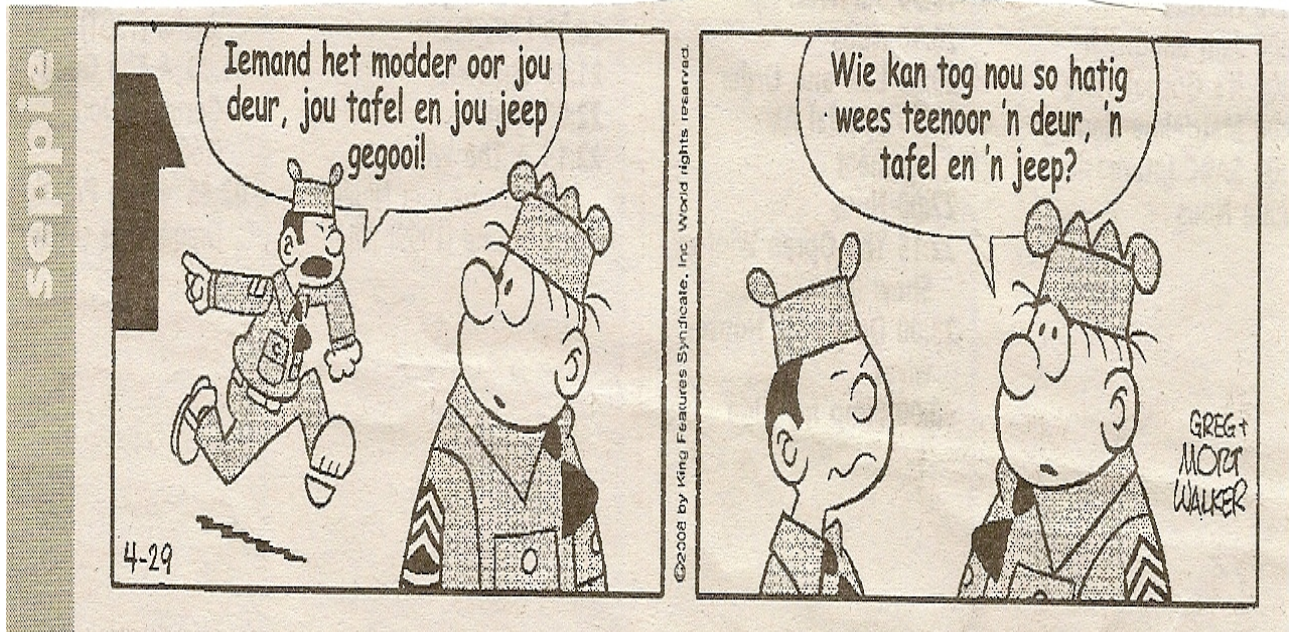
Meneer Smit is verstom, **want** hy probeer altyd sy bes doen.

(1)

- 6.5 Gee EEN woord vir die woorde tussen hakies.
Pietie is verbied om gedurende (eksamen+tyd) na televisie te kyk. (1)
- 6.6 Skryf oor in die lydende vorm/passief.
Pa sal Pietie se onderwyseres besoek. (1)
- 6.7 Skryf die sin oor in die ontkenende vorm.
Daar is nog tyd om beter te doen. (1)
- 6.8 Gebruik die vetgedrukte woord in 'n sin sodat dit 'n ander betekenis het.
Pietie het nie goed in sy taak **gevaar** nie. (1)
- 6.9 Voltooi die sin soos aangedui.
Pietie moet sy eie werk doen.
Pietie behoort ... (1)
- 6.10 Gee EEN woord vir die woorde tussen hakies.
Hy leer (elke dag) om beter resultate te kry. (1)
- 6.11 Gee die intensiewe vorm van die vetgedrukte woord.
Dit is 'n **helder** dag. (1)
- 6.12 Hoekom sweet Pa in die strokiesprent? (2)

VRAAG 7 STROKIESPRENT

Die taalvrae wat volg, is op die strokiesprentjie hieronder gebaseer.

[Spotprent uit: *Die Burger*, 29 Julie 2010]

7.1 Skryf die sin oor in die teenwoordige tyd.

Iemand het modder oor sersant se motor gegooi. (1)

7.2 Vul die ontbrekende woord om die vergelyking te voltooi.

Seppie hardloop so vinnig soos ... (1)

7.3 Kies die KORREKTE voorsetsel.

Die sersant luister (op/vir/na) Seppie. (1)

7.4 Skryf die sin oor en rangskik die woorde tussen hakies in die KORREKTE volgorde.

Seppie hardloop (uitasem/vroegoggend/na die sersant) om die slegte nuus te gee. (1)

7.5 Skryf die sin oor in die lydende vorm/passief.

Iemand het modder oor sersant se motor gegooi. (2)

7.6 Hoekom is sersant se opmerking in die tweede raampie humoristies? (2)
[8]

TOTAAL AFDELING C: 40

GROOTTOTAAL: 80